EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJA (ES) 2023/1966

(2023. gada 10. maijs)

ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmuma par kopuzņēmuma "Eiropas vienotās gaisa telpas *ATM* pētniecība 3" (pirms 2021. gada 30. novembra – kopuzņēmums *SESAR*) 2021. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu

EIROPAS PARLAMENTS,

— ņemot vērā lēmumu par kopuzņēmuma "Eiropas vienotās gaisa telpas *ATM* pētniecība 3" 2021. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā Reglamenta 100. pantu un V pielikumu,

— ņemot vērā Transporta un tūrisma komitejas atzinumu,

— ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu (A9-0118/2023),

A. tā kā 2007. gada februārī Septītās pētniecības pamatprogrammas ietvaros uz astoņiem gadiem tika izveidots Eiropas vienotās gaisa telpas gaisa satiksmes pārvaldības sistēmas izpētes (*SESAR*) kopuzņēmums (*SESAR 1*); tā kā Padome 2014. gada jūnijā grozīja izveides regulu un programmas "Apvārsnis 2020" ietvaros pagarināja Kopuzņēmuma darbības laiku līdz 2024. gada 31. decembrim (*SESAR*);

B. tā kā Padome 2021. gada novembrī pieņēma Vienoto pamataktu, ar ko izveido kopuzņēmumu *SESAR 3*, kurš aizstāj *SESAR* programmā "Apvārsnis Eiropa" uz laikposmu, kas beidzas 2031. gada 31. decembrī ([1]);

C. tā kā kopuzņēmums "Eiropas vienotās gaisa telpas *ATM* pētniecība 3" ir publiskā un privātā sektora partnerība ar mērķi izstrādāt modernizētu gaisa satiksmes pārvaldību Eiropā; tā kā tā dibinātāji ir ES, kuru pārstāv Komisija, Eiropas Aeronavigācijas drošības organizācija (*Eurocontrol*) un vairāk nekā 50 organizācijas, kas aptver visu aviācijas vērtību ķēdi, tostarp lidostas, visu kategoriju gaisa telpas izmantotājus, aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējus, dronu operatorus un pakalpojumus;

D. tā kā Savienības finansiālais ieguldījums kopuzņēmums "Eiropas vienotās gaisa telpas *ATM* pētniecība 3", ieskaitot EBTA apropriācijas, administratīvo izmaksu un darbības izmaksu segšanai ir līdz 600 miljoniem EUR, kas ietver līdz 30 miljoniem EUR administratīvo izmaksu segšanai; tā kā kopuzņēmuma "Eiropas vienotās gaisa telpas *ATM* pētniecība 3" privātie dalībnieki 10 gadu laikā sniedz kopējo ieguldījumu vismaz 500 miljonu EUR apmērā, kas ietver līdz 25 miljoniem EUR administratīvo izmaksu segšanai, vai nodrošina, ka šādu ieguldījumu sniedz to sastāvā esošie vai saistītie subjekti;

E. tā kā *Eurocontrol* 10 gadu laikā ir jāveic kopējais ieguldījums līdz 500 miljoniem EUR apmērā, kas ietver līdz 25 miljoniem EUR administratīvo izmaksu segšanai; tā kā ieguldījumu veido arī ieguldījumi natūrā papildu pasākumos;

F. tā kā visām ES iestādēm ir jāievēro Finanšu regula un augsti pārvaldības standarti;

G. tā kā viens no svarīgākajiem Kopuzņēmuma mērķiem ir atbalstīt ātru pāreju uz zaļāku aviāciju saskaņā ar Eiropas zaļo kursu,

Vispārīga informācija

1. norāda, ka kopuzņēmums "Eiropas vienotās gaisa telpas *ATM* pētniecība 3" kā trīspusējs kopuzņēmums papildus ieguldījumiem no Savienības budžeta un privāto dalībnieku ieguldījumiem īsteno *Eurocontrol* ieguldījumus aptuveni 500 miljonu EUR apmērā pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" darbībām, kā arī to, ka Komisija savā ražīguma modelī nav ņēmusi vērā *Eurocontrol* ieguldījumus un tāpēc no tā izrietošo šī Kopuzņēmuma zemāko ražīguma koeficientu nevar tieši salīdzināt ar pārējo kopuzņēmumu koeficientu;

([1]) Padomes Regula (ES) 2021/2085 (2021. gada 19. novembris), ar ko izveido kopuzņēmumus pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" un atceļ Regulas (EK) Nr. 219/2007, (ES) Nr. 557/2014, (ES) Nr. 558/2014, (ES) Nr. 559/2014, (ES) Nr. 560/2014, (ES) Nr. 561/2014 un (ES) Nr. 642/2014 (OV L 427, 30.11.2021., 17. lpp.).

2. pauž nožēlu par to, ka Kopuzņēmums (tāpat kā citi) ziņoja, ka pēc iekšējā budžeta un resursu plānošanas procesa tā vadība nav bijusi iesaistīta atbildīgā ģenerāldirektorāta un *DG BUDG* sarunu procesā; pauž nožēlu arī par to, ka saskaņā ar Kopuzņēmuma sniegto informāciju tie nav bijuši pietiekami informēti nedz par Komisijas ražīguma modeli, kas tiek izmantots, lai noteiktu cilvēkresursus programmu īstenošanai saskaņā ar jauno DFS, nedz par pamatojumu darbinieku skaita ierobežošanai, neraugoties uz palielināto budžetu, kas jāizpilda;

3. atzinīgi vērtē netraucēto pāreju uz jauno juridisko personu – kopuzņēmumu *SESAR 3* – un norāda, ka Kopuzņēmums izstrādāja vairākus transversālus koordinācijas mehānismus, kas nodrošināja pārredzamu un strukturētu sadarbību, un balstījās uz katra organizācijas locekļa individuālajām speciālajām zināšanām, jo īpaši 2021. gada februārī izveidojot Pārejas koordinācijas grupu;

4. atzīst, ka pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" Kopuzņēmumam ir paredzēti vērienīgi mērķi, kurus var sasniegt tikai tad, ja tiek izstrādāti un īstenoti efektīvi risinājumi, kas novērš trūkumus iekšējās kontroles sistēmās un to sagatavo nākotnes izaicinājumiem, kuri izriet no atbildības palielināšanās, piemēram, cilvēkresursu pārvaldības un plānošanas jomā; šajā sakarībā norāda, ka īpaši sarežģīti un apgrūtinoši aprēķini un ziņošanas prasības rada ievērojamu kļūdu risku, un tāpēc aicina izpētīt iespējas tos vienkāršot, kad vien tas ir iespējams un atbilst spēkā esošajam tiesiskajam regulējumam;

5. uzsver Kopuzņēmuma nozīmi Eiropas digitālās gaisa telpas izveides pabeigšanā; uzsver, ka 2021.–2027. gada priekšlikumi attiecībā uz *SESAR* un EISI Eiropas partnerībām ir izšķiroši svarīgi digitalizētas un videi saudzīgas aviācijas nākotnei un tiem ir jāsaņem pienācīgs finansējums;

6. uzsver Eiropas vienotās gaisa telpas 2+ nozīmi un prasa to savlaicīgi pieņemt un īstenot; uzsver, ka satelītsistēmu izmantošana navigācijas, komunikācijas un izsekošanas nolūkos un pilnīga Eiropas vienotās gaisa telpas gaisa satiksmes pārvaldības pētniecības sistēmas (*SESAR*) izvēršana palīdzēs pabeigt Eiropas digitālās vienotās gaisa telpas izveidi;

7. atgādina par Kopuzņēmuma stratēģisko lomu aviācijas nozares dekarbonizācijā, jo daudzi no tā projektiem ir vērsti uz digitālo tehnoloģiju izmantošanu, lai atbalstītu pāreju uz zaļāku aviācijas nozari;

8. atzinīgi vērtē to pētniecības un inovācijas darbību kopumu, kuras kopuzņēmums *SESAR 3* veiks no 2021. līdz 2031. gadam, dēvētas par programmu "Digitālā Eiropas gaisa telpa" un organizētas *SESAR* inovācijas mehānisma ietvaros; atzinīgi vērtē arī citas kopuzņēmumam *SESAR 3* noteiktās prioritātes, tādas kā sinerģijas izmantošana ar citām Eiropas partnerībām un ar valstu vai reģionālām *ATM* modernizācijas programmām, institucionālo un nozares ieinteresēto personu iesaistes nodrošināšana, sadarbības ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām nodrošināšana un kopuzņēmuma *SESAR 3* darbību un rezultātu veicināšana, izmantojot komunikācijas iniciatīvas;

9. norāda, ka kopuzņēmumos nav saskaņoti definēts jēdziens "administratīvās izmaksas" – jēdziens, kas veido pamatu dalībnieku finansiālo ieguldījumu aprēķināšanai un ir priekšnoteikums salīdzināmu skaitlisko datu iegūšanai; ņemot to vērā, aicina pieņemt vienotas pamatnostādnes, lai visi kopuzņēmumi izmantotu saskaņotu pieeju, klasificējot noteiktas administratīvo izmaksu izdevumu kategorijas, tādas kā izdevumi konsultācijām, izpētei, analīzei, novērtējumiem un tehniskajai palīdzībai;

10. piekrīt Revīzijas palātas konstatējumam, ka, tā kā kopuzņēmumi ir autonomi un atbild par savu darba programmu īstenošanu, tos būtu vajadzējis vairāk iesaistīt DFS 2021.–2027. gadam cilvēkresursu plānošanas procesā;

Budžeta un finanšu pārvaldība

11. atzinīgi vērtē to, ka Revīzijas palātas ziņojumā par Kopuzņēmuma gada pārskatiem ir konstatēts, ka tā 2021. gada pārskati visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo kopuzņēmuma finanšu stāvokli 2021. gada 31. decembrī, tā darbību rezultātus, naudas plūsmas un neto aktīvu izmaiņas minētajā datumā slēgtajā gadā saskaņā ar Kopuzņēmuma finanšu noteikumiem un Komisijas grāmatveža pieņemtajiem grāmatvedības noteikumiem un ka pārskatiem pakārtotie darījumi visos būtiskajos aspektos ir likumīgi un pareizi;

12. norāda, ka kopējo 2021. gadā pieejamo budžetu (kas ietver no jauna iekļautās iepriekšējos gados neizlietotās apropriācijas, piešķirtos ieņēmumus un pārdali nākamajam gadam) veidoja saistību apropriācijas 34,8 miljonu EUR apmērā 2020. gadā – 163,2 miljoni EUR) un maksājumu apropriācijas 69,9 miljonu EUR apmērā (2020. gadā – 179,2 miljoni EUR;

13. norāda, ka, ņemot vērā pašreizējo Kopuzņēmuma dalībnieku pamatdarbības pienākumu līmeni, 2021. gada beigās Kopuzņēmums bija pilnībā uzņēmies saistības par 555,8 miljoniem EUR no maksimālā Savienības ieguldījuma, kas paredzēts parakstītajiem dotāciju nolīgumiem un līgumiem saskaņā ar programmu "Apvārsnis 2020", no kuriem aptuveni 92,5 miljoni EUR (jeb 16,6 %) turpmākajos gados vēl ir jāsamaksā par projektiem un līgumiem, kas vēl nav pabeigti; norāda arī to, ka privātie dalībnieki bija juridiski apņēmušies pilnā apmērā nodrošināt 280 miljonu EUR ieguldījumus natūrā, kā noteikts nozares dalības nolīgumā, un *Eurocontrol* bija jāiemaksā 433,4 miljoni EUR jeb 91 % no divpusējā nolīgumā noteiktā 475 miljonu EUR lielā pamatdarbības ieguldījuma;

14. uzsver, ka pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" projektiem pieejamā Kopuzņēmuma 2021. gada maksājumu budžeta izpildes līmenis bija 93 % un Kopuzņēmumam gandrīz nebija 2021. gada pamatdarbības saistību apropriāciju, jo tas bija pabeidzis pēdējo uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus līdz 2020. gada beigām;

15. atzīst Covid-19 krīzes joprojām aktuālo ietekmi uz nozari; norāda, ka Kopuzņēmums īstenoja vairākus pasākumus, tostarp vajadzības gadījumā pagarinot dotāciju termiņu, lai būtu iespējams projektos pabeigt validācijas darbības un nodrošināt tehniskos rezultātus saskaņā ar Eiropas gaisa satiksmes pārvaldības (*ATM*) ģenerālplānā noteiktajiem termiņiem; norāda, ka Kopuzņēmuma dalībnieki un partneri, izmantojot *SESAR* inovāciju mehānismā ietverto izplatīšanas procesu, sekmīgi virzīja jaunas tehnoloģijas un procedūras saskaņā ar grafiku, kas noteikts Eiropas *ATM* ģenerālplānā – Eiropas ceļvedī *ATM* digitālajai pārveidei;

16. pieņem zināšanai to, ka budžeta izpildes rezultāts 2021. gadā bija 17,55 miljonu EUR deficīts (no tā 292 513 EUR deficīts saistībā ar *SESAR 1* pēc tam, kad tika atmaksāti pārāk lielie finanšu ieguldījumi *SESAR 1*, un 17,26 miljonu EUR deficīts saistībā ar *SESAR 2020*) un ka kumulatīvais pārpalikums bija 592 241 EUR;

Sniegums

17. atzinīgi vērtē to, ka Kopuzņēmums 2021. gadā ir sasniedzis galvenos politikas un pamatdarbības mērķus, kas norādīti vienotajā programmdokumentā laikposmam no 2021. līdz 2023. gadam;

18. pauž gandarījumu par to, ka saistībā ar Covid-19 krīzi un tās finansiālo ietekmi uz Kopuzņēmuma dalībniekiem Kopuzņēmums ir ieviesis virkni budžeta pasākumu, kuru mērķis ir nodrošināt dalībniekiem un aviācijas nozarei tūlītēju naudas plūsmas atbalstu;

19. atzinīgi vērtē pirmo *SESAR* inovācijas dienu organizēšanu un visus jaunajiem zinātniekiem paredzētos projektus;

20. atzinīgi vērtē to, ka Kopuzņēmums 2021. gadā turpināja pārvaldīt un uzraudzīt 71 projektu visās trijās pētniecības jomās (zinātniskā pētniecība, rūpnieciskā pētniecība un validēšana un ļoti liela mēroga demonstrācijas), kur bija iesaistīti 300 dažādi līdzekļu saņēmēji, no kuriem gandrīz 20 % ir MVU, 17 % ir augstākās izglītības organizācijas vai universitātes un 9 % ir pētniecības organizācijas, un iesaka pasākumus, ar kuriem palielināt visos Kopuzņēmuma pārvaldītajos projektos iesaistīto MVU skaitu;

Iepirkums un personāls

21. norāda, ka, tā kā Kopuzņēmums koncentrējās uz pārejas procesu, tas ierobežoja savu maksimālo iepirkuma procedūru skaitu un īstenoja 10 iepirkuma procedūras, tostarp sešus ļoti zemas vērtības iepirkumus; turklāt norāda, ka Kopuzņēmums parakstīja sešus iestāžu pakalpojumu pamatlīgumus, divus tiešos pakalpojumu līgumus, astoņus konkrētus līgumus, ar kuriem īsteno Kopuzņēmuma pamatlīgumus / iestāžu nolīgumus, un vienu balvu;

22. norāda, ka Kopuzņēmums parakstīja deviņdesmit grozījumus līgumos, konkrētajos līgumos, saprašanās memorandos un pakalpojumu līmeņa nolīgumos, galvenokārt saistībā ar pāreju uz *SESAR 3*;

23. atzinīgi vērtē to, ka visas procedūras tika veiktas saskaņā ar kopuzņēmuma *SESAR* finanšu noteikumiem, lai nodrošinātu pārredzamību, godīgu konkurenci starp piegādātājiem un Kopuzņēmuma līdzekļu visefektīvāko izmantošanu;

24. uzsver, ka 2021. gadā Kopuzņēmums pieņēma e-iepirkumu un e-iesniegšanu un – lai pārvaldītu un nodrošinātu iepirkuma darbību savlaicīgu īstenošanu savu mērķu sasniegšanai – kopuzņēmums *SESAR* turpināja izmantot līgumdarbības plānošanas rīku visu ar iepirkumiem/līgumiem saistīto darbību reģistrēšanai; norāda arī to, ka šī datne katru nedēļu tiek atjaunināta, saskaņojot to ar darbības iniciatoriem un korporatīvās vadības komandu;

25. norāda, ka Kopuzņēmuma apstiprinātajā 2021. gada štatu sarakstā ir paredzēti 38 pagaidu darbinieki vai līgumdarbinieki un divi norīkotie valstu eksperti, kā noteikts Eiropas Savienības gada vispārējā budžetā, kas paredzēts Eiropas Komisijai;

26. pēc iepazīšanās ar 2021. gada darbības pārskatu norāda, ka dzimumu līdzsvara ziņā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu nav panākts būtisks sieviešu līdzdalības pieaugums, sieviešu kā projektu koordinatoru skaita pieaugums pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" projektos un sieviešu dalības pieaugums konsultatīvajās grupās, ekspertu grupās, novērtēšanas grupās, individuālo ekspertu vidū un citur; ar nožēlu norāda, ka sieviešu līdzdalības īpatsvars pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" projektos salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir faktiski samazinājies no 30 % uz 29 % 2021. gadā; ar nožēlu norāda, ka saskaņā ar Kopuzņēmuma 2021. gada pārskatu dzimumu līdzsvars valdē (1 sieviete, 27 vīrieši) ir ļoti jāuzlabo; pauž sarūgtinājumu par šiem rādītājiem un prasa pastiprināt centienus dzimumu līdzsvara panākšanā;

27. ar bažām norāda, ka laikposmā no 2018. līdz 2021. gadam pagaidu darba aģentūru darbinieku vidējais gada īpatsvars visos kopuzņēmumos joprojām bija augsts, proti, aptuveni 11 % no štata darbiniekiem; atgādina, ka lielais pagaidu darba aģentūru darbinieku īpatsvars varētu ievērojami palielināt Kopuzņēmuma darbinieku mainību un vēl vairāk destabilizēt personāla situāciju; turklāt uzsver, ka pagaidu darba aģentūru darbinieki būtu jāizmanto tikai kā pagaidu risinājums, jo pretējā gadījumā tas varētu negatīvi ietekmēt Kopuzņēmuma vispārējo sniegumu, skarot tādus jautājumus kā pamatkompetenču saglabāšana, neskaidri pārskatatbildības kanāli, iespējami juridiski strīdi un zemāks darbinieku efektivitātes līmenis;

28. norāda, ka 2021. gadā turpinājās darbs pie vairākām iniciatīvām kopuzņēmuma *SESAR* telpās Briselē, lai saglabātu tā darbiniekiem nodrošinātās darba vides un aprīkojuma produktivitāti, drošību un efektivitāti;

29. norāda, ka efektīva personālresursu piešķiršana arī 2021. gadā joprojām bija kopuzņēmuma *SESAR* prioritāte un ka īpaša uzmanība tika pievērsta darbinieku profesionālajai un karjeras izaugsmei, kā arī tam, lai nodrošinātu, ka piešķirtie personālresursi tiek izmantoti visekonomiskākajā, efektīvākajā un lietderīgākajā veidā;

30. norāda, ka 2021. gadā Kopuzņēmums veica novērtēšanu saskaņā ar saviem īstenošanas noteikumiem un tam bija iespēja veikt pārklasificēšanu, kā rezultātā astoņi pagaidu darbinieki tika pārklasificēti;

31. norāda, ka kopuzņēmumi kopš 2016. gada nav iemaksājuši ES pensiju shēmā to darba devēja iemaksu daļu par kopuzņēmumu personālu, kura atbilst to ārpus Savienibas subsidēto ieņēmumu attiecībai pret kopējiem ieņēmumiem, jo Komisija nav nedz paredzējusi šos izdevumus kopuzņēmumu budžetā, nedz oficiāli pieprasījusi maksājumus; aicina Komisiju rīkoties, lai turpmāk nepieļautu līdzīgas problēmas;

Iekšējā kontrole

32. norāda, ka par pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" maksājumu *ex post* revīzijām ir atbildīgs Komisijas *DG RTD* Kopējais revīzijas dienests, un norāda, ka, pamatojoties uz *ex post* revīziju rezultātiem, kas bija pieejami 2021. gada beigās, Kopuzņēmums ziņoja, ka pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" projektiem reprezentatīvais kļūdu īpatsvars ir 0,7 % (2020. gadā – 3,46 %) un atlikušo kļūdu īpatsvars ir 0,6 % (2020. gadā – 1 %) (dzēšana un galīgie maksājumi); norāda, ka saskaņā ar Komisijas priekšlikumam par "Apvārsnis 2020" pievienoto tiesību akta finanšu pārskatu galīgais mērķis ir panākt, lai programmu noslēgumā, kad būs ņemta vērā visu revīziju, korekciju un atgūšanas pasākumu finansiālā ietekme, atlikušo kļūdu līmenis būtu maksimāli tuvu 2 %;

33. atzīst, ka kļūdu īpatsvara samazinājums 2021. gadā cita starpā varētu būt saistīts ar to, ka saņēmēji labāk pārzina attiecināmības noteikumus, un ar raksturīgo mācīšanās līkni, kā arī ar to komunikācijas kampaņu, mērķorientētu tīmekļsemināru un apmācību rezultātiem, kas jo īpaši paredzēti jaunpienācējiem un MVU; uzsver, ka kļūdu īpatsvari būtu jāvērtē piesardzīgi, jo tie var mainīties, ja kļūst pieejami papildu dati no revīzijas rezultātiem;

34. norāda – lai apstiprinātu *ex post* revīzijās iegūtos kļūdu īpatsvarus, Revīzijas palāta novērtēja Kopuzņēmuma pamatdarbības maksājumu kontroli, šajā nolūkā revidējot izlasi, kas pēc nejaušības principa bija veidota no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020"maksājumiem, kuri 2021. gadā veikti galasaņēmēju līmenī; norāda, ka Revīzijas palāta konstatēja un aprēķināja kļūdu vienā gadījumā, kad finansējuma saņēmējs bija deklarējis tiešās personāla izmaksas, kuras būtu vajadzējis deklarēt kā apakšuzņēmuma līguma izmaksas; tomēr norāda – tā kā dotācijas nolīgumā šādi izdevumi finansējuma saņēmējam nebija paredzēti, šīs radušās izmaksas nebija attiecināmas;

35. uzsver, ka Revīzijas palātas konstatējumi apstiprināja pastāvīgu sistēmisku kļūdu esamību deklarētajās personāla izmaksās un ka kļūdu riskam vairāk pakļauti ir jo īpaši MVU un jaunie atbalsta saņēmēji; uzsver, ka par šīm kļūdām ticis regulāri ziņots arī Revīzijas palātas iepriekšējos gada ziņojumos jau kopš 2017. gada; tāpēc uzsver – lai stabilizētu kļūdu īpatsvaru zem būtiskuma līmeņa, būtu jāracionalizē pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" personāla izmaksu deklarēšanas noteikumi un plašāk jāizmanto vienkāršoto izmaksu iespējas; uzsver, ka Kopuzņēmumam ir jāstiprina savas iekšējās kontroles sistēmas, lai novērstu palielināto risku attiecībā uz MVU un jaunajiem atbalsta saņēmējiem, un stingri jāmudina dažas saņēmēju kategorijas, kuras ir vairāk pakļautas kļūdu riskam, piemēram, MVU un jaunie finansējuma saņēmēji, izmantot rīku "Personnel Costs Wizard"; atzinīgi vērtē to, ka 2022. gadā visi kopuzņēmumi sāka īstenot darbības kļūdu īpatsvara samazināšanai atbilstoši Revīzijas palātas ierosinātajai rīcībai, tostarp izpētot iespējas ieviest vienkāršotus izmaksu veidus, piemēram, vienības izmaksas, fiksētas summas maksājumus un vienotas likmes maksājumus;

36. pēc iepazīšanās ar gada darbības pārskatu norāda, ka Kopuzņēmums ir sasniedzis visus savus mērķus, kas saistīti ar efektīvu finanšu, administratīvo un korporatīvo pārvaldību šajā jomā, kā izklāstīts 2021.–2023. gada vienotajā programmdokumentā; norāda, ka tas ietver Kopuzņēmuma projektu revīzijas darbību efektivitātes un lietderības uzraudzību, Kopuzņēmuma korporatīvo un pārvaldības darbību lietderības un efektivitātes uzraudzību un izņēmuma un neatbilstības gadījumu reģistra uzraudzību (mērķis ir nepārsniegt 1 %);

37. norāda, ka Kopuzņēmums ir reģistrējis vienu neatbilstības gadījumu, kas izriet no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" Garantiju fonda neaktivizēšanas un/vai iekasēšanas rīkojuma izdošanas saņēmēja bankrota dēļ ("Apvārsnis 2020" projekts 763702 (*PercEvite*)), un vienu izņēmumu saistībā ar tā līguma termiņa pagarināšanu, ar ko reglamentē Kopuzņēmuma telpu signalizācijas sistēmas uzraudzību un uzturēšanu (CTR SJU/LC/327-CTR);

Interešu konflikti, krāpšanas novēršana un atklāšana

38. uzsver, ka 2022. gada pirmajā ceturksnī izpilddirektoram tika iesniegts īstenošanas ziņojums par krāpšanas apkarošanu 2021. gadā, kurā sniegts pārskats par Kopuzņēmuma 2021. gadā veiktajām krāpšanas apkarošanas darbībām un sevišķi ir aprakstītas īpašas mācību sesijas, kas 2021. gada ceturtajā ceturksnī tika rīkotas ētikas un krāpšanas apkarošanas jomā un aptvēra tādus jautājumus kā krāpšanas definīcijas, brīdinājuma signāli, ziņošana par nopietniem pārkāpumiem, interešu konflikti, ārējās darbības, dāvanas un pakalpojumi, agrīnas atklāšanas un izslēgšanas sistēmas datubāze, dubulta finansēšana un plaģiātisms;

39. turklāt norāda, ka attiecībā uz interešu konfliktiem kopuzņēmuma *SESAR 3* valde 2021. gada decembrī pieņēma jaunus noteikumus par konfidencialitāti un Kopuzņēmuma interešu konfliktu novēršanu, nepieļaušanu un pārvaldību, aizstājot iepriekšējo noteikumu kopumu, kas bija bijis spēkā kopš 2008. gada, un norāda, ka papildus tam 2021. gada decembrī tika pieņemts arī valdes rīcības kodekss;

Iekšējā revīzija

40. norāda, ka 2021. gadā Iekšējās revīzijas dienests (*IAS*) veica revīziju par cilvēkresursu pārvaldību un ētiku Kopuzņēmumā; norāda, ka praktiskais darbs notika attālināti un galīgais ziņojums tika laists klajā 2021. gada 9. novembrī;

41. norāda, ka revidenti secināja, ka Kopuzņēmuma pārvaldības un kontroles sistēmas, kas ieviestas cilvēkresursu pārvaldībai un ētiskas vides veicināšanai, kopumā ir pienācīgi izstrādātas, efektīvas un faktiski īstenotas un palīdz Kopuzņēmumam sasniegt tā darbības mērķus;

42. tomēr norāda, ka, lai gan revīzijā netika konstatētas kritiskas vai ļoti svarīgas problēmas, *IAS* uzskata, ka ir daži trūkumi un ir iespējami turpmāki uzlabojumi vairākās jomās, tādās kā darba slodzes pārvaldība, darbā pieņemšanas process un ikgadējās interešu deklarācijas, individuālu mērķu noteikšana un komunikācija par cilvēkresursu jautājumiem;

43. atzinīgi vērtē to, ka kopuzņēmums *SESAR* izstrādāja detalizētu rīcības plānu, lai rīkotos saistībā ar Revīzijas palātas ieteikumiem un attiecīgajiem riskiem; turklāt atzinīgi vērtē to, ka *IAS* apstiprināja minētā detalizētā rīcības plāna piemērotību un ka Kopuzņēmums plāno īstenot visas darbības līdz 2022. gada beigām.